

Demens i klinisk praksis

Giannakopoulos P, Hof PR, red.

Dementia in clinical practice

184 s, tab, ill. Basel: Krager, 2009. Pris CHF 198

ISBN 978-3-8055-9015-0



Boken er det 24. bindet i en serie kalt *Frontiers of neurology and neuroscience* og retter seg, ifølge redaktørene, først og fremst til helsearbeidere innen klinisk demensomsorg. Formålet er å formidle en opp-

datert oversikt over kunnskap om demens, hvordan foreta utredning ved mistanke om demens og forslag til hvordan omsorg for personer med demens best ivaretas i en klinisk hverdag. Den er lagt opp som en samling artikler der flere med fordel kunne vært publisert enkeltvis.

Redaktørens målsetning er å øke overføringen av forskningsresultater til klinisk praksis både innen spesialist- og primærhelsetjenesten. Det er fire hoveddeler der hver del har fokus på én demenssykdom: Alzheimers sykdom, vaskulær demens, demens med lewylegemer og frontallappdemens. Alle tilstandene defineres ut ifra en klinisk tilnærming. Flere av kapitlene er viet den store gruppen av pasienter som får diagnosen mild kognitiv svikt (mild cognitive impairment, MCI) og forhold som er viktige å kjenne til for å avgjøre hvilke pasienter som kan forventes å forbli stabile og hvilke som mest sannsynlig vil utvikle en demenssykdom over tid. Dette er viktig å ta opp, idet begrepet mild kognitiv svikt er definert på mange ulike måter. Når det også defineres ulikt av forfattere i flere av kapitlene, er det uheldig, men peker samtidig på heterogeniteten bak årsakene til disse tilstandene. Det finnes ingen enhetlig internasjonal konsensus om hva som er mild kognitiv svikt, og utallige definisjoner flourerer. I boken betegnes tilstanden som et syndrom. Klinisk passer mild kognitiv svikt på en svært heterogen gruppe pasienter der tid til konvertering til demens varierer og kan være så lang som opptil 10–12 år. Den beskrevne kliniske tilnærmingen styrkes med oppfølgende kapitler om relevante patofysiologiske forhold, beskrivelse av diagnostiske hjelpemidler og metoder med lovende forskningsresultater av betydning for klinikere som jobber med demensdiagnostikk. All metodikk som beskrives i boken er basert på resultater fra relevante studier. Mange av de studiene det refereres til, er ikke nødvendigvis hovedstudiene på gjeldende felt, men har tilknytning til forfatterens egne arbeider og mangler kobling til kunnskapsbasert litteratur innen området.

Mange av kapitlene som oppfattes som enkeltstående artikler, innleder med en generell beskrivelse om bakgrunn om demenssykdommer og forskning på området. Dette lager ingen god flyt i helhetsinntrykket og gjør leseren usikker, idet man ikke har lagt vekt på å beskrive litteraturen på samme måte i alle kapitlene.

Etter å ha lest boken flere ganger er jeg ikke enig i redaktørens definisjon av målgruppen. Mitt hovedinntrykk av innholdet er at det kan være vanskelig tilgjengelig for ikke-spesialister og allerede utdatert for spesialister som daglig jobber med demensdiagnostikk. Fagfeltet er i rask utvikling og mange av referansene som kapitlene bygges rundt er allerede foreldet. Likevel kan enkelte av kapitlene belyse forhold som ikke nødvendigvis er allment kjent selv i fagkretser som regelmessig driver med demensdiagnostikk. Dette gjelder særlig diagnostiske metoders begrensninger og styrke ved vaskulær kognitiv svikt og utfordringer knyttet til de såkalte «Parkinson-pluss-tilstandene». I boken presenteres i tillegg noen gode og oversiktlige tabeller over publiserte randomiserte, kontrollerte studier med henblikk på behandling av ulike demenstilstander med tilgjengelige og godkjente antidemensmidler. Dette kan være nyttig for klinikere som lurer på om og når det er verdt å starte behandling. Alt i alt er dette likevel ikke en bok som jeg vil anbefale å gå til innkjøp av med mindre man ønsker den som en kilde til å følge arbeidet til de forskningsgruppene det refereres mest til.

Anne Rita Øksengård

Hukommelsesklinikken

Oslo Universitetssykehus, Ullevål

Nyttig oppslagsverk om nevroradiologi

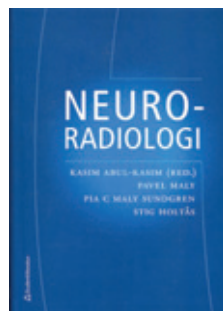
Abul-Kasim K, red.

Neuroradiologi

1 086 s, tab, ill. Lund: Studentlitteratur, 2009.

Pris SEK 1 153

ISBN 978-91-44-05183-3



Dette oppslagsverket i nevroradiologi har radiologer som hovedmålgruppe, spesielt nevroradiologer. Hensikten har også vært å lage et verk som nevrokirurger, nevrologer, øre-nese-halsleger, øyeleger,

ortopedier og endokrinologer kan ha nytte av. Forfatterne har åpenbart ment at boken

skal ligge lett tilgjengelig i det daglige arbeidet. Innbindingen har ikke stive permer, men virker likevel robust til tross for sine nesten 1 100 sider.

Boken er skrevet på lett forståelig svensk og bygd opp med svært oversiktlige kapitler om diagnostikk av sykdommer i hjernen, hode/hals og rygg. I hvert kapittel er diagnosene satt opp alfabetisk; for eksempel begynner kapitlet om hjerne med abscess og slutter med Wallersk degenerasjon. For hver sykdomsdiagnose er det en rekke utmerkede bildeeksempler fra MR, CT, angiografi etc. I mange tilfeller er det interessante eksempler på avanserte metoder, som funksjonell MR. For hver sykdom er det egne avsnitt for etiologi, alder, kjønn, lokalisasjon, klinisk praksis og radiologiske funn samt differensialdiagnoser.

Etter de tre hovedkapitlene om hjerne, hode/hals og rygg kommer det to kapitler om nevroencyklopedi og differensialdiagnoser basert på radiologisk utseende. Disse følges så av et anatomikapittel relatert til CT- og MR-bilder, og ikke minst inntegning av nervebaner og funksjonelt senter i MR-bilder.

Indekskapitlet er på både svensk og engelsk og er i likhet med søkeordregisteret med på å heve denne boken til et usedvanlig nyttig oppslagsverk.

Oppbygningen er gjennomført systematisk og innholdet forbløffende fullstendig. Hver eneste diagnose fremstilles med klar og oversiktig tekst, og bildene er usedvanlig tydelige. Nevroencyklopediavsnittet er meget vellykket, og jeg kan ikke huske å ha sett en bok med så klar didaktisk linje innenfor mitt fag. Det ville overraske meg om ikke denne ganske snart også kommer i engelsk utgave.

Verket bør ligge ved hver arbeidsstasjon der nevroradiologiske bilder beskrives eller demonstreres. En rekke klinikere i nevrofagene for øvrig kan lette arbeidsdagen og øke sin innsikt i bildediagnostikken ved å bruke boken i sitt arbeid.

Per Hj. Nakstad

Nevroradiologisk avdeling

Bilde- og intervensjonsklinikken

Oslo Universitetssykehus, Ullevål